

JURY RAPPORT
STEENBREEKTROFEE 2019

*Ontmoeting in het Groen,
het Jan-Hendrik Smit Hofje
Tuindorp, Den Helder*

Stichting Steenbreek organiseert de prijsvraag voor de Steenbreektrofee om innovatieve voorbeelden te laten zien waarbij groen en water op een praktische manier worden benut en die illustreren waar Steenbreek voor staat. Dit zijn initiatieven die betrekking hebben op onder meer de bevordering van de biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie en een positieve bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. Deze projecten kunnen weer als inspiratie en voorbeeld dienen voor anderen.

Bij Stichting Steenbreek aangesloten gemeenten, waterschappen, provincies en partners kunnen meedingen naar de Steenbreektrofee. In 2019 werden tien mooie projecten voor deelname ingezonden. De jury heeft er hiervan vier genomineerd – waaronder Ontmoeting in het Groen, het Jan-Hendrik Smit Hofje in de wijk Tuindorp in Den Helder - die op 25 oktober door de jury zijn bezocht.

Jury van de Steenbreektrofee bestaat uit professionals die elk hun eigen specialisme en kennis hebben.

- **Margot Ribberink,**
Voorzitter jury
- **Robert Graat,**
Staatsbosbeheer
- **Ruud Grondel,**
AVVN (de landelijke vereniging voor hobbytuinders)
- **Madeleen Helmer,**
Klimaatverbond Nederland
- **Henk Kuijpers,**
Stadswerk
- **Thijs van Mierlo,**
LSA Bewoners (Landelijk Samenwerkingsverband Actieve Bewoners)
- **Jaap Toet,**
GGD regio Utrecht

Jan-Hendrik Smit Hofje

HET PROJECT

De wijk Tuindorp in De Helder is een oudere stenige woonwijk met veel sociale en fysieke achterstandskenmerken. Bewoners van de wijk namen in 2013 het initiatief om de buurt die haar groene karakter had verloren, weer te vergroenen door het aanleggen van kleine buurttuintjes. Het vervolg was dat plantenbakken werden aangelegd en door buurtbewoners onderhouden. Mussen/kwetterhofjes werden aangelegd. Vervolgens maakte de buurtbewoners zich sterk om een verloren stuk grond achter basisschool Tuindorp te ontwikkelen tot ontmoetingspunt voor de buurt en de school. Deze rolstoelvriendelijke ontmoetingstuin draagt nu de naam Jan-Hendrik Smit hofje. Voor de realisatie van dit project is nauw samengewerkt met actieve bewoners, werkgroepen, windmolenvereniging, opbouwwerk, tuincentrum, gemeente en Woningstichting Den Helder. De doelstellingen: verbeteren van de sociale cohesie en het vergroten van participatie en groenontwikkeling, biodiversiteit en milieuvriendelijk tuinieren zijn vastgelegd in een convenant tussen gemeente, Woningstichting Den Helder en de belangenvereniging. Mede gestimuleerd door de enthousiaste Tuindorp bewoners sloot de gemeente Den Helder zich aan bij Operatie Steenbreek en de aanpak van deze buurt als inspiratie voor andere buurten te gebruiken. Ook aan kennisoverdracht wordt veel aandacht besteed. Een speciale doelgroep wordt gevormd door de leerlingen van de nabij gelegen basisscholen. De leerlingen mogen hun eigen creativiteit uiten in de ontmoetingstuin. De woningstichting speelt een duidelijke rol bij de vergroening van de buurt. Zo mag de belangenvereniging deze grond gebruiken om te vergroenen. Woningstichting Den Helder, gemeente en belangenvereniging gaan binnenkort ook samen met bewoners voortuinen in diverse straten in de buurt aanpakken. Stenen eruit planten er in.

STEENBREEK WAARDEERT:

In relatief korte tijd is er veel bereikt, met onder andere Albertha Postma en Jan-Hendrik Smit, die de jury wegens omstandigheden helaas niet heeft kunnen ontmoeten, als zeer bevoegen en inspirerende projectaanvoerders. Het is een uitstekende zaak dat de doelstellingen zijn vastgelegd in een convenant, dat is gesloten tussen gemeente, de woningstichting en belangenvereniging. Positief is dat er bijzondere doelgroepen, zoals asielzoekers bij zijn betrokken. De jury waardeert de openstelling van het hofje voor de buurtgenoten die er nu ook hun kinderen laten spelen. Het project heeft een grote sociale impact in een omgeving met veel kansarmen.

De jury heeft alle lof voor het sterke educatie-element van het Jan-Hendrik Smithofje. Om de creativiteit van de kinderen van de twee nabij gelegen basisscholen te stimuleren, is daar zelfs een aparte ruimte voor vrij gemaakt, waarvan druk gebruik wordt gemaakt. Met veel instemming heeft de jury kennis genomen van de activiteiten op het gebied van klimaatadaptatie, zoals waterdoorlatende bestrating, de aanwezigheid van regentonnen en het afkoppelen van het hemelwater van de school. Ook alle lof voor het gebruik van gerecycled materiaal. Waardering ook voor de vernieuwende rol die de woningcorporatie in het proces heeft bij de vergroening van de omgeving.

STEENBREEK ADVISEERT:

Steenbreek adviseert om te zorgen voor beplanting die het hele jaar van het vroege voorjaar tot in de late winter voor een beleving zorgen en daarmee de biodiversiteit ten goede komt. Belangrijk is nu om het schoolplein verder aan te pakken en te vergroenen, in samenspraak met de school, gemeente en buurtgenoten (het betrekken van de directe buurtgenoten is een aandachtspunt in dezen). Het inschakelen van de kennis van een stadsecoloog kan daar bij helpen. Verder is de jury er van overtuigd dat, door de vergroening van het schoolplein in samenhang met het hofje aan te pakken, het groen in het geheel robuuster vorm kan krijgen. Dan gaat het totaal een echt Steenbreek project worden. Bij de aanpak van dit plein zal het Johan Cruijff court verdwijnen. De jury adviseert deze sportieve speelplek in een groene vorm te behouden. Voor de continuïteit van het project is een goede borging van de voortgang van de activiteiten van groot belang. De jury raadt aan om daar veel aandacht aan te gaan besteden.

STEENBREEK CONCLUDEERT

De vrijwilligers en een goed communicatienetwerk met buurt en alle andere betrokkenen vormen de kracht van het project. Het is te zien dat de Steenbreek gedachte in alle projecten nu al wordt meegenomen. De gemeente ziet dit project met de samenhang van school en buurt als een voorbeeld voor de wijkaanpak in Den Helder.

Speelplek voor de kinderen

Op een creatieve wijze worden oude pallets hergebruikt

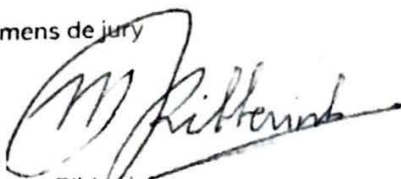

De samenwerking tussen gemeente, woningstichting en belangenvereniging en de school vormt een belangrijke basis voor de voortgaande vergroening van de buurt en een beter, gezonder leefmilieu. De biodiversiteit in het project is o.a. door de geringe beschikbare oppervlakte nog beperkt. De aanstaande vergroening van het schoolplein biedt een mooi perspectief. Er is een mix van planten die de locatie sieren, éénjarigen, vaste planten, kruidachtigen, struiken, bomen en fruitbomen. Groenblijvende planten die ook in de winterdag voor een groenbeleving zorgen, ontbraken. Gezien de gemotiveerde vrijwilligers vertrouwen wij er op dat deze, voor een aantal van hen beperkte kennis, groeit.

SAMENVATTEND:

Het hofje voor de buurt is een nog jong initiatief dat wordt gedragen door zeer gemotiveerde vrijwilligers, onder aanvoering van bezielde buurtbewoners, waarbij de namen van Albertha en Jan-Hendrik zeker niet onvermeld mogen blijven. Zij weten organisaties te verbinden en een grote sociale buurtimpact te bereiken. Zij staan nu voor een grote uitdaging voor de transformatie van een kaal en vervallen schoolplein. De jury ziet het begin van een groene olievlek die veel kan betekenen voor deze kwetsbare buurt. Met de grote uitdaging voor de aanpak van het vervallen schoolplein voor de boeg kent de jury het Project Ontmoetingstuin Jan-Hendrik Smithofje de Aanmoedigingsprijs Steenbreek Trofee 2019 toe.

Namens de jury

Margot Ribberink
voorzitter

